

GENTSE MEMORIEDAGEN: 7-8-9-10-11 NOVEMBER

7 November 1567

Dood van Cornelis Van Campene. Hij werd geboren op 23 Juni 1516. Deze Gentse zijdekoopman schreef een dagboek over de troebele tijden in 1566-1567.

Na zijn dood zou zijn broer Filips dit dagboek beëindigen.

7 November 1796

De 19 Benedictinessen en 11 lekenzusters van de Abdij van het Rijke Gasthuis worden door de Fransen uit hun klooster verdreven.

7 November 1807

Kanunnik Triest sticht de Orde der Broeders van Liefde. Sommige bronnen spreken van December 1807.

7 November 1814

De Gemeenteraad richt een motie aan Willem van Oranje waarin gevraagd wordt Gent aan te duiden als zetel van de nieuw te stichten Universiteit.

7 November 1846

Dood van Marie de Hemptinne.

Deze weldoenster der armen werd geboren op 15 April 1818.

Zij zette zich in als ziekenverzorgster bij de bestrijding van de pest waarvan zij zelf het slachtoffer werd.

Zij werd aanvankelijk begraven op het kerkhof van de De Smetstraat, maar haar stoffelijk overschot werd ontgraven en op 18 December 1847 overgebracht naar het Campo Santo. In tegenstelling met wat wel eens beweerd wordt is zij niet de eerste die begraven werd op het Campo Santo. Zij was wel de tweede.

Haar grafmonument werd gerestaureerd in 1967.

7 November 1862

Dood van Hector Van Wittenberghe.

Deze ontvanger van de Burgerlijke Godshuizen stelde, met nog verschillende anderen, belangrijke bedragen aan de dispositie van de Burgerlijke Godshuizen om de nood te lenigen van de bevolking.

Bij testament schonk hij aan deze instelling een aanzienlijk bedrag.

In 1863 gaf de Gemeenteraad zijn toestemming om door de bleekweide van het Begijnhof een straat te trekken die naar hem genoemd werd.

7 November 1892

Paul Fredericq opent de cyclus "Hooger Onderwijs voor het Volk" met een voordracht getiteld "Inleiding tot de studie der Nederlandsche Letterkunde."

8 November 1576

Ondertekening van de Pacificatie van Gent.

Waarschijnlijk gebeurde dit niet in de Pacificatiezaal. Volgens sommigen was dat in de Gemeenteraadszaal, volgens anderen in de Arsenaalzaal.

Het was een vredesbestand tussen de Katholieken en de Protestanten waarbij de vrijheid van geloof gewaarborgd werd. Het origineel document berust in het Rijksarchief van Den Haag. De delegaties kwamen in Gent aan op 18 Oktober 1576: negen onderhandelaars kwamen van Brussel (Staten-Generaal) en negen van Middelburg. De eerste gesprekken grepen plaats op 19 oktober op de Collatiezolder van het Stadhuis. Het document werd, onder meer, ondertekend door Willem van Oranje, Marnix van Sint-Aldegonde Gisleen Temmerman, Abt van de St-Pietersabdij.

In 1579 viel de overeenkomst al uiteen.

Bij de 400e verjaring werd een postzegel uitgegeven met de beeltenis van Willem van Oranje.

8 November 1694

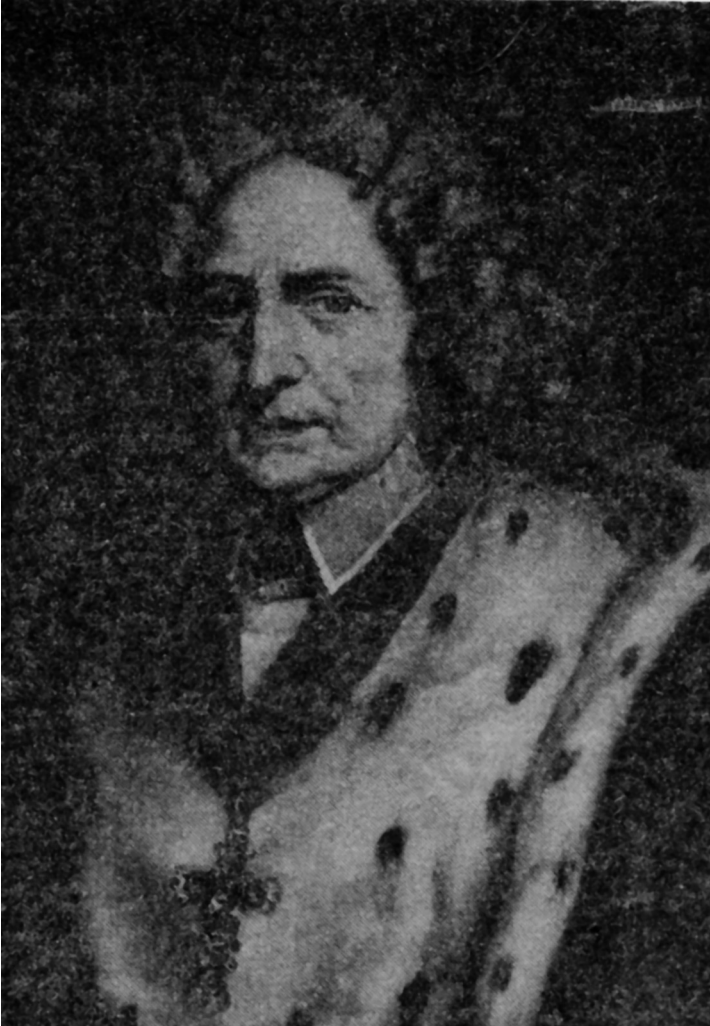
Benoeming van Philippe Van der Noot tot 13e Bisschop van Gent.

Hij is niet te verwarren met de 15e Bisschop Maximiliaan Van der Noot, dit was een neef van hem.

Zoals de meeste bisschoppen van Gent was ook hij geen geboren Gentenaar.

Hij werd in 1639 geboren in een adellijke familie in Ukkel.

Hij deed zijn humaniora bij de Jezuieten in Antwerpen, studeerde Wijsbegeer-

Philippe Van der Noot (1639-1730).

te in Leuven en promoveerde tot Licenciaat in beide rechten in Douai in 1666. Een jaar later werd hij priester gewijd en hij maakte carrière in het St-Romboutskapittel in Mechelen. In 1694, hij was toen 55 jaar, benoemde de Koning van Spanje hem tot Bisschop van Gent. Nu mochten koningen wel bisschoppen benoemen, maar deze benoemingen moesten toch nog altijd bekrachtigd worden door de Paus. In het huidige geval stelde dat geen probleem. Hij deed zijn intrede alhier in 1695.

De nieuwe bisschop stak voorzichtig van wal. Hij werd hier immers beschouwd als een vreemdeling en was de kandidaat van het St-Baafskapittel over het hoofd gesprongen. Het eerste jaar beperkte hij zich tot het verkennen van het terrein. Hij stelde aldus vast dat de meeste priesters zich naar behoren van hun taak kweten. Wie tekort schoot werd terechtgewezen. Zijn adellijke afkomst zal er misschien wel voor iets tussengezeten hebben dat hij meer een bisschop van de clerus was, dan wel van het volk. Naar de materiële toestand van het volk werd niet eens geïnformeerd.

Hij voerde een eerder strak beleid en koos zijn naaste medewerkers uit een beperkte kring vertrouwelingen. Daar was geen enkele kanunnik bij van het St-Baafskapittel, want daar zaten volgens hem te veel jansenisten tussen en het jansenisme was iets dat hij heel zijn leven bestreden heeft. Hij vreesde dat zij een invloed zouden uitoefenen op de benoeming van de priesters in zijn bisdom en hij stond op zijn recht om die zelf te benoemen en af te zetten.

Voor Bisschop Van der Noot was er duidelijk een onderscheid tussen een priester en een gewone mens. Een priester mocht zich niet laten gelijkschakelen met het gewone volk, maar moest door voornaamheid in houding en kledij eerbied afdwingen. Hij schreef precies voor wat ze moesten doen om dat effect te bekomen, zo moesten ze o.m. een zwarte soutane dragen die reikte tot aan de enkels. Op de buiten mocht het iets korter. Gelukkig maar, ziet gij die boerenpastoor in de winter al met een lange soutane plamotteren in die beslijkte landwegen? Een pruik mochten zij slechts dragen met de schriftelijke toelating van de bisschop. Op alle afbeeldingen die van hem bewaard gebleven zijn staat hij evenwel zelf afgebeeld met een pruik.

Philippe Van der Noot stierf op 3 Februari 1730 na hier 36 jaar bisschop te zijn geweest. Voor een schimplied zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2004 - N°3 - pp. 175-181

8 November 1817

Geboorte van Theodoor Canneel.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2001 - N° 6 - pp. 390-391

8 November 1817

Mgr. de Broglie wordt bij verstek veroordeeld tot deportatie.

8 November 1825

Geboorte van Pieter Keelhoff, waarschijnlijk beter bekend als Pater

Ambrosius.

Hij schreef de geschiedenis van de Augustijnenkloosters van Brugge en van Gent. Op zijn aanvraag in de wereld teruggekeerd, werd hij in 1876 archivaris van St-Goedele.

Zijn "Geschiedenis van het klooster der Eerw. Paters Eremijten Augustijnen te Gent" verscheen in 1864.

Hij stierf op 8 April 1894.

8 November 1829

Wijding van Mgr. Vandevelde als 20e Bisschop van Gent.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2006 - N° 2 - p.121

Maar vergeet niet de paragraaf "Deze theoloog... van Mgr. de Broglie" te schrappen.

8 November 1836

De juffrouwen De Vos uit Gent verkopen het complex van de oude Abdij van Drongen aan de Paters Jezuïeten.

8 November 1879

Geboorte van Ernest De Vriendt, anders gezegd "De Roste Wasser".

Vóór de oorlog was dit een van de meest gekende volkstypes in Gent. Zijn bijnaam had hij te danken aan de kleur van zijn haar en aan zijn beroep. De oude Gentenaars zullen weten dat hij zo ros was als iemand maar ros kan zijn; de minder ouden hebben hem gekend toen zijn haardos spierwit geworden was, wat trouwens niets veranderde aan zijn bijnaam.

Hij was een wasser, maar niet zó maar een wasser. Hij was gespecialiseerd in de fijne lingerie en een voornaam deel van zijn cliënteel werd gevormd door de dames van de Gentse kriebelmuitjes en andere kaberdoeskes. Zo kon men hem regelmatig tegenkomen in de Kleine Statiestraat, de Bennesteeg, de "Glazen Straat". Hij had altijd een wasmand aan de arm en een "canotier" wat scheef gezet op zijn rosse kop.

Het was een zonderling type die een vijs had die een beetje los stond, maar die toch minder zot was dan velen meenden.

Zijn voornaamste kenmerk was dat hij ontelbare malen per dag, te pas en te onpas (meestal te onpas) zijn twee lijfspreuken uitgalmde: "Vive la Liberté" en "Die geeft ès mijne vriend".

Zijn "Vive la Liberté" beschouwde hij zo een beetje als zijn fabrieksmerk,

De Roste Wasser (1879-1955).

want in de Schoolstraat in Sint-Amansberg waar hij woonde had hij een koperen plaat laten aanbrengen waarop men kon lezen: “Ernest De Vriendt - Vive la Liberté -Blanchisseur.”

De Roste had de gewoonte er alles uit te flappen wat er in zijn kop opkwam, ongeacht de omstandigheden of de personen tegen wie hij het had. Wanneer hij te doen had met Gentenaars waren daar niet veel risico's aan verbonden, maar met mensen die hem niet kenden, kon dit wel voor verrassingen zorgen. Zo gebeurde het op een zekere dag in 1940 dat Belgische troepen voorbij marcheerden aan de Dampoort. De Roste die toevallig in de buurt was riep hen achterna “Mûurdenirs!”. De soldaten die niet van Gent waren namen dit niet en Ernest heeft een fameuze sprint mogen zetten om te ontsnappen aan de moordenaars. Korte tijd nadien namen de Duitsers het ook niet dat er onder die bezette Gentenaars een Roste tussenliep die, van zodra hij een feld-grauniform zag verschijnen, begon te roepen “Vive la Liberté”. De Gestapo kwam hem aanhouden en de Roste is meegetrokken naar hun Hoofdkwartier op de Kouter, uitgedost in een “pitalirre” en met een hogen hoed op. Daar zal hij zich ook wel voor zotter gehouden hebben dan hij werkelijk was, want hij werd vrij gelaten en sindsdien was er geen enkele Duitser meer die er nog aanstoot aan nam wanneer hij in Gent een roste tegenkwam die “Vive la Liberté” riep. Ernest De Vriendt overleed op 31 December 1955.

8 November 1880

De eerste telefoonlijn in Gent wordt gelegd tussen de burelen en de fabriek van Thienpont in de Bagattenstraat.

8 November 1883

Het Kinderen Alijnshospitaal wordt verkocht aan G. Van Loo-Pickaert. Deze kaas- en vishandelaar maakte er een beluik van en in de kapel kwam een schrijnwerkerij.

8 November 1980

De 3e Draak wordt op het Belfort gehesen bij middel van een helicopter.

9 November 1548

De Gildebroeders van St-Sebastiaan krijgen bij een akte van de Schepenen van de Keure een stuk grond toegewezen langsheen de Ketelvaart.

9 November 1796

Geboorte in de Bestormstraat van Baron Charles Coppens.

In 1830 werd hij verkozen tot bevelhebber van de Gentse Burgerwacht.

Hij was voorstander van een onafhankelijk België en het is aan zijn invloed te danken dat de patriotten in Gent zo snel vaste voet kregen. Hij verwelkomde Leopold I bij zijn eerste bezoek aan Gent op 18 Juli 1831.

Hij was Voorzitter van de Commissie voor Openbare Veiligheid.

Dat hij niet door iedereen geliefd was mag blijken uit de beschrijving die A. Holvoet van hem gaf: "Telt weinig of geen vrienden. Middelmatige geleerdheid, onaangename natuur, twistziek en knorrig, verenigt hij alles om zelfs de meest vaderlandslievende burger af te stoten. Kijk naar zijn samengeknepen lippen, zijn naar beneden gerichte blik, zijn spitse kin en zeg mij wat u van zo een man denkt, voor mijzelf, ik heb hem nooit in het hart gedragen."

Wij weten niet in hoeverre deze beschrijving met de waarheid klopt. Holvoet was misschien een orangist. Baron Coppens overleed te St-Joost-ten-Noode op 26 November 1874.

9 November 1799

Einde van het Directoire en begin van het Consulaat.

9 November 1805

Geboorte van Karel Lodewijk Ledeganck.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2007 - N° 2 - pp. 106-108

9 November 1854

Professor Constant Philippe Serrure geeft als eerste aan de Universiteit een les in het Nederlands over de Nederlandse Letterkunde.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2008 - N° 3 - pp. 188-189

9 November 1891

Geboorte van Jacques Bergmans.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2005 - N° 4 - pp. 263-264

9 November 1911

De Nobelprijs voor Literatuur wordt toegekend aan Maurice Maeterlinck.

9 November 1929

Geboorte van Adriaan Verhulst. Professor van Geschiedenis aan de Universiteit van 1966 tot 1995.

Voorzitter van het Willemsfonds van 1965 tot 1984.

Voorzitter van de Raad van Beheer van de B.R.T. van 1969 tot 1980 en van 1984 tot 1988.

Hij doctoreerde in 1957 met zijn “magnum opus” over de domeinen van de St-Baafsabdij in de Middeleeuwen, een werk van meer dan 700 bladzijden.

Hij stierf te Antwerpen op 17 November 2002.

10 November 1836

Geboorte van Julius Vuylsteke in de Druyfsteeg, een nu verdwenen straatje dat liep van de Vrijdagmarkt naar de Ottogracht.

Deze liberale flamingant volgde middelbaar onderwijs aan het Atheneum en

het is dààr dat hij in 1852, samen met met een paar medeleerlingen, en onder impuls van zijn leraar Jacob Heremans, een Vlaamse gilde stichtte met als kenspreuk “t Zal Wel Gaan”.

Dit nu nog bestaand studentengenootschap kwam slechts tot bloei aan de Universiteit waar Vuylsteke vanaf 1853 de Rechten gaat studeren. Getrouw aan zijn devies “Klauwaerd en Geus” krijgt hij reeds moeilijkheden in zijn studententijd. Wanneer enkele ‘t Zallers, onder wie Vuylsteke, op het terras van hun lokaal blijven zitten gedurende de passage van een processie, wordt daar zwaar aan getild door de Academische overheid die aan Vuylsteke “qui a déjà dans plusieurs circonstances méconnu ses devoirs d’étudiant” een vermaning en een strenge blaam geeft.

Na zijn studies vestigt hij zich als advocaat en zet de strijd verder voor de Vlaamse zaak en tegen het clericalisme. Hij zet zich in voor een lager, middelbaar en hoger onderwijs in het Nederlands, voor de schoolplicht en voor het Nederlands als voertaal in de Administratie en het Gerecht.

In 1862 wordt hij Algemeen Secretaris van het Willemsfonds dat zich onder zijn impuls zal opstellen in een liberale en vrijzinnige richting.

Door zijn inzet komt de vereniging tot grote bloei en het ledenaantal stijgt spectaculair.

Hij wordt gemeenteraadslid in 1869, maar hij staat daar geïsoleerd en kan slechts weinig verwezenlijken van zijn betrachtingen. Het enige wat hij bekomt is dat de Gemeenteraad in 1871 de oprichting goedkeurt van een Vlaams beroepstoneelgezelschap.

In 1874 stelt hij zich kandidaat voor de parlementsverkiezingen, maar wordt niet verkozen. Na tal van ontgoochelingen - wegens het pover resultaat van zijn streven - zegt hij het politieke leven vaarwel.

Zijn advocatenpraktijk, die ook nooit een succes is geweest, geeft hij op en hij vestigt zich als boekhandelaar en uitgever in de Koestraat. Hij gaat nu volledig op in de studie van het Middeleeuwse Gent. Hij geeft de 14e eeuwse Stadsrekeningen uit. Het is hij die de legende ontzenuwt dat onze Draak afkomstig zou zijn van Constantinopel. Hij kon aantonen dat ze hier vervaardigd werd in 1377 en aan de Stad 2312 pond had gekost. De laatste maal dat hij in het openbaar verscheen was ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van “t Zal Wel Gaan” in 1902.

Hij stierf na een langdurende ziekte op 16 Januari 1903.

10 November 1897

Geboorte van Theo Morelli.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2007 - N° 1 - pp. 52-53

10 November 1900

Dood van Baard Vermeulen.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2006 - N° 5 - pp. 327-328

11 November 1433

Geboorte te Dijon van Karel de Stoute.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2004 - N° 1 - pp. 45-47

11 November 1451

Dood van Pieter Tyncke.

Op aanstoken van Filips de Goede had hij een complot gesmeed tegen de gemeentelijke overheden. Hij werd aangehouden en na een drievoudig examen op de pijnbank werd hij op 11 November terechtgesteld.

11 November 1576

Het Spaans garnizoen in de Citadel hijst de witte vlag.

Iedereen weet dat Keizer Karel na de opstand van 1539 praktisch heel de St-Baafsabdij deed afbreken en in de vrijgekomen vierhoek van bij de 15 ha. een citadel liet bouwen die de Gentenaars nu eindelijk maar eens in bedwang moest houden. Met man en macht werd er gedurende 5 jaar aan gewerkt en toen was de versterking als militair bolwerk klaar, zij het dan ook dat men er nog 9 jaren zou over doen om alle details af te werken.

De formidabele citadel, ontworpen en gebouwd onder de leiding van de grootste specialisten, was oninneembaar. Zij onderging nochtans het lot van alle andere oninneembare vestingen: nauwelijks 30 jaar later werd ze ingenomen door de Gentenaars die ze eeuwig in bedwang moest houden.

Het waren troebele tijden in 1576. Spaanse troepen waarvan sommigen in bijna 2 jaar geen soldij hadden ontvangen, waren aan het muiten geslagen en gaven zich over aan rooftochten, plunderingen, brandstichtingen en al wat daarbij hoort. Een troep die Aalst grondig vernield had was op weg naar Gent om de Citadel te vervoegen. Verdedigingswerken werden in de haast uitgevoerd en de Antwerpse en Dendermondsesteenweg werden versperd. De Gentenaars kwamen tot het besluit dat het de hoogste tijd werd de Spanjaarden het land uit te drijven. Zij slaagden er evenwel niet in deze laatsten hun zienswijze te doen delen. De Spanjaarden lieten trouwens duidelijk hun afkeuring blijken voor de Gentse plannen door een uitval te doen uit de

Citadel en enkele huizen in brand te gaan steken “op Deirnisse staende” Kwestie van de tijd wat te verdrijven in hun belegerd kasteel, begonnen zij verder een serie kanonballen te schieten op de stad. Een projectiel nam de steunbalken weg van de werkklok in het Belfort. Ook de toren van St-Baafskerk werd beschadigd en de Vrijdagmarkt kreeg zijn deel. De marktkramers vertikten het hun waar nog uit te stallen. Maar de Gentenaars kregen versterking van Willem van Oranje, in troepen en in artillerie en na een beleg van een paar maanden kwam er een einde aan de hardnekkige en verbeterde weerstand der Spanjaarden. Toen het garnizoen zich overgaf was het voor de Gentenaars, die 1500 man verloren hadden, een grote verrassing te bemerken dat het bestond uit nauwelijks 140 man, zieken en gekwetsten inbegrepen.

11 November 1626

Dood te Gent van Hendrik Hoeymaker.

Voor de meesten waarschijnlijk een totaal onbekende naam.

Van beroep was hij metser, maar aan het woord “metser” moet toch wel een andere betekenis gehecht worden dan vandaag het geval is. Heel wat van die vroegere metsers waren in feite bouwmeesters waarvan veel hedendaagse architecten heel wat zouden kunnen van leren.

Alhoewel hij in Gent gewerkt heeft en er gestorven is, werd hij in 1559 in Brugge geboren als zoon van een meester-metsers. Nu moet gezegd worden dat Hoeymaker toch geen gewone metser was, want hij had studies gedaan en na het voleindigen van zijn humaniora ging hij les geven in syntaxis in Arras. Na anderhalf jaar ging hij wijsbegeerte studeren, maar wegens familiale omstandigheden moest hij zijn studies stoppen om te gaan werken als metser.

Als hij 26 jaar is treedt hij in bij de Jezuïeten als lekebroeder. Hij begint zijn noviciaat in Doornik en ontpopt zich daar als een zeer begaafde architect. Hij is achtereenvolgens werkzaam in Leuven, Ieper, Rijsel, Valenciennes, Brussel en Gent. Deze vaardigheid kwam goed van pas in het kraam van de Jezuïeten, want wanneer zij in de Nederlanden een college stichtten, bouwden zij daarbij steeds een kerk. Zij hadden die nodig voor hun leerlingen die de H. Mis dagelijks moesten bijwonen en ook voor hun apostolaatwerk.

Toen zij in 1606 begonnen met de bouw van hun kerk in de Volderstraat was het natuurlijk Broeder Hoeymaker die er de ontwerper van was en die de werken leidde. Ze werd toegewijd aan St-Lieven en kwam klaar in 1619. Men had er dus 13 jaar over gedaan, wat in feite niet abnormaal was, want in die tijd werd in de winter niet gebouwd. Anderzijds begon men wel aan de bouw, maar er moest voor gezorgd worden dat de gelden bleven binnenkomen om het af te werken. En zoals iedereen weet zijn de uiteindelijke kosten altijd een

stuk hoger dan de ramingen.

Deze kerk met een lengte van 50 m. en een breedte van 22 m. was een van de laatste specimens van de gotiek in het Gentse. Ze werd versierd met werken van Rubens, De Craeyer en Van Cleef en met een beeld van St-Lieven van Laurent Delvaux. De oversten van de nederige en beminnelijke Hoeymaker boden hem tot 2 maal toe aan om verder te studeren om het priesterschap te bekomen, maar onze Broeder verkoos wijselijk te blijven doen waar hij goed in was.

11 November 1660

De nieuwe Klokke Roeland wordt voor de eerste maal geluid.

11 November 1796

Alle godsdienstige gemeenschappen worden ontbonden verklaard.

11 November 1833

Dood van Jan d'Huyvetter.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2008 - N° 3 - pp. 191-193

11 November 1877

Eerste opvoering in Gent van "Les Cloches de Corneville".

11 November 1878

Dood van Karel Andries.

Kort na zijn studies van ingenieur werd hij benoemd tot onder-ingenieur van Bruggen en Wegen. Hij zou er later de Hoofdingenieur van worden.

In 1846 werd hij reeds belast met de cursus Machinebouw aan de Universiteit.

Hij werd er hoogleraar in 1860. Hij was Rector van 1867 tot 1870.

Hij werd Schepen van Openbare Werken in 1866, maar gaf zijn ontslag een jaar later toen hij benoemd werd tot Rector.

Hij werd opnieuw Schepen in 1877, maar deze keer van Onderwijs.

De school op Einde Were werd naar hem genoemd.

11 November 1901

De Gemeenteraad beslist het Koerke 99 af te breken.

Dit citeetje op de Brugse Poort kreeg zijn naam wegens het feit dat er 99 huizen in stonden. Ze werden meestal bewoond door gespuis.

De onteigening en de afbraak gebeurde om de Rooigemlaan door te trekken naar de nieuwe Hamerbrug.

Hugo Collumbien

ATTENTIE !

De bank van de post maakt het ons moeilijk door het adres van de betaler niet altijd te vermelden op het rekeninguittreksel. Daarom graag het adres van Lybaert-Raes betaling 08.01.2010; Vandenborre-Kesteley 05.01.2010; De Meestere Georgette 04.01.2010; De Blauwe Monique 31.12.2009; Collumbien Livina lidnr 3033 30.12.2009; Verschoore Anne 29.12.2009; Vermeire Anne 28.12.2009; Hoste-Sleeuwaert 28.12.2009. Graag telefoon, email of brief (zie kaft).